

2020-12-02

TJÄNSTESKRIVELSE
KFKS 2020/1007

Kommunstyrelsen

Remiss – Promemoria Införandet av familjevecka påbörjas (Ds 2020:24)

Yttrande till Socialdepartementet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår att kommunstyrelsen antar förslaget yttrande över Socialdepartementets promemoria ”Införandet av familjevecka påbörjas” (Ds 2020:24) enligt bilaga 1 till tjänsteskrivelsen daterad den 2 december 2020.

Sammanfattning

Socialdepartementet har i *Införandet av familjevecka påbörjas Ds 2020:24* föreslagit införandet av en familjevecka. Familjeveckan innebär att föräldrar ska ha rätt till ledighet från arbetet i vissa situationer och till en ersättning för förlorad arbetsinkomst. Enligt promemorian är syftet med familjeveckan att underlätta för förvärvsarbetande föräldrar att kombinera arbetsliv och familjeliv, förbättra förutsättningarna för föräldrar att förvärvsarbeta samt främja minskat deltidsarbete. I promemorian lämnas tre förslag för hur införandet av familjeveckan kan ske. Förslagen skiljer sig åt avseende hur många dagar med ledighet och familjedagspenning som föräldrarna föreslås att kunna nyttja.

I det föreslagna yttrandet anges att Nacka kommun avstyrker förslaget i promemorian. Kommunen anser att regeringen i rådande ekonomiska läge borde prioritera åtgärder som stimulerar ekonomin genom att öka antalet arbetade timmar istället för att minska dessa. En ökad produktivitet ger en ökad tillväxt som gynnar såväl barnfamiljer som övriga medborgare mer i slutändan än vad införandet av en familjevecka skulle göra. Införandet av familjevecka kommer också få ogynnsamma direkta konsekvenser för kommunerna, dels i form av lägre skatteintäkter, dels på grund av ökad problematik med personalförsörjning då den personal som nyttjar familjeveckan kommer behöva ersättas. Nacka kommun avstyrker således förslaget om införandet av familjevecka och alla de tre olika alternativ som föreslås i fråga om förmånstid.

Ärendet

Nacka kommun har getts tillfälle att inkomma med synpunkter på Socialdepartementets promemoria Införandet av familjevecka påbörjas (Ds 2020:24).

Promemorians huvudsakliga innehåll

I budgetpropositionen för 2021 aviserade regeringen avsikten att påbörja införandet av en familjevecka. Familjeveckan innebär att föräldrar ska ha rätt till ledighet från arbetet i vissa situationer och till en ersättning för förlorad arbetsinkomst. I promemorian lämnas förslag till utformning av en ny föräldrapenningsförmån i socialförsäkringsbalken som ska benämnas familjedagspenning. Dessutom lämnas förslag till förändringar av föräldraledighetslagen (1995:584) samt ett antal följdändringar i socialförsäkringsbalken och annan lagstiftning med anknytning till föräldrapenningsförmåner. Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 april 2022.

Enligt promemorian är syftet med familjeveckan att underlätta för förvärvsarbetande föräldrar att kombinera arbetsliv och familjeliv, förbättra förutsättningarna för föräldrar att förvärvsarbeta samt främja minskat deltidsarbete. Familjeveckan ska även ge föräldrar till något äldre barn bättre möjligheter att i vissa situationer vara lediga tillsammans med barnen.

I promemorian lämnas tre förslag för hur införandet av familjeveckan kan ske. Förslagen skiljer sig åt avseende hur många dagar med ledighet och familjedagspenning som föräldrarna föreslås att kunna nyttja.

För att få rätt till familjedagspenning ska det krävas att föräldern faktiskt avstår från arbete den aktuella dagen eller den del av dagen som ersättningen avser. Det är därför inte möjligt att ta ut familjedagspenning för en arbetsfri dag. Familjedagspenning föreslås avse situationer då föräldern avstår från förvärvsarbete för att vårda ett barn under dag när det är lov, terminsuppehåll, studiedag för personalen eller en motsvarande situation i den verksamhet enligt skollagen (2010:800) som barnet normalt deltar i. Förslag lämnas även om att familjedagspenning ska kunna lämnas när föräldrar deltar i barns utvecklingssamtal. Familjedagspenning ska kunna lämnas till en vårdnadshavare som har barn som är mellan fyra och 16 år gamla. Fullt utbyggd ska familjeveckan, när föräldrarna har gemensam vårdnad om sina barn, omfatta fem dagars ledighet med ersättning för vardera föräldern per kalenderår. Tre alternativa förslag om förmånstiden lämnas.

Det föreslås en möjlighet för föräldrar med gemensam vårdnad att använda antingen högst tre dagar, högst två dagar eller högst en dag med familjedagspenning vardera per kalenderår.

Det föreslås vidare att en förälder med ensam vårdnad ska ges möjlighet att använda antingen högst sex dagar, högst fyra dagar eller högst två dagar med familjedagspenning per år.

Till skillnad från vad som gäller för föräldrapenningen och den tillfälliga föräldrapenningen, ska antalet dagar med familjedagspenning ges per vårdnadshavare, inte per barn. Detta innebär att antalet dagar ska lämnas sammanlagt för en förälders barn i det aktuella åldersspannet. Familjedagspenningen ska kunna tas ut för samma barn och tid för att möjliggöra för exempelvis två vårdnadshavare att vara lediga tillsammans med barnet. Familjedagspenning ska beräknas på samma sätt som tillfällig föräldrapenning.

Förslag på yttrande i korthet

Nacka kommun avstyrker förslaget i promemorian och lämnar följande kommentarer.

Sverige befinner sig i en pandemi som har orsakat minskad produktivitet, ökad arbetslöshet och ett stort tapp i landets tillväxt. Nacka kommun anser att införa mer ledighet för föräldrar med skattefinansierade medel är en felprioritering. Sverige har med internationella mått mätt redan en mycket generös familjeförsäkring och skulle istället behöva stärka föräldrarnas koppling till arbetslivet, inte öka frånvaron. Även innan pandemin var Sverige på väg in i en lågkonjunktur och mycket tyder på att den ekonomiska återhämtningen kommer att ta tid även när pandemin är över. Många människor har förlorat sina arbeten och företag kämpar för sin överlevnad. Därför behöver fokus ligga på åtgärder som ger fler arbetade timmar, inte färre. En ökad produktivitet ger en ökad tillväxt som gynnar såväl barnfamiljer som övriga medborgare mer i slutändan än vad införandet av en familjevecka skulle göra.

Införandet av familjevecka kommer också få ogynnsamma direkta konsekvenser för kommunerna, dels i form av lägre skatteintäkter, dels på grund av ökad problematik med personalförsörjning då den personal som nyttjar familjeveckan kommer behöva ersättas.

Nacka kommun avstyrker således förslaget om införandet av familjevecka och alla de tre olika alternativ som föreslås i fråga om förmånstid.

Ekonomiska konsekvenser

De direkta ekonomiska effekterna av införandet av en familjevecka för Nacka kommun är att det uteblivna antalet arbetade timmar leder till lägre skatteintäkter. Storleken på de minskade skatteintäkterna beror på i vilken mån arbetsgivare kommer att ersätta vårdnadshavarnas uteblivna arbetade timmar med alternativ arbetskraft.

Konsekvenser för barn

Enligt promemorian är syftet med familjeveckan att ge föräldrar mer tid med sina barn och därmed skapa förutsättningar för goda uppväxtvillkor för barn. Enligt Nacka kommun har Sverige idag ett mycket generöst system för föräldraledighet som redan ger föräldrar de bästa förutsättningarna att ge sina barn goda uppväxtvillkor. Ytterligare föräldraledighet skulle därför inte påverka barns välmående utan istället leda till minskad tillväxt i samhället som i sin tur kan få negativa effekter för barn.

Bilagor

1. Förslag till yttrande
2. Promemoria Införandet av familjevecka påbörjas (DS 2020:24)

Lena Dahlstedt
Stadsdirektör
Stadsledningskontoret

Annika Rainer
Budgetchef
Stadsledningskontorets stab